

Časem si poslance vybereme i pomocí esemesek

29.Června 2007

Politolog a šéfredaktor CEVRO Revue Petr Sokol poskytl Mladé frontě DNES 29.6. rozhovor k úpravám volebního práva a jejich rozšíření ve světě.

Snížení volebního věku na šestnáct let určitě neznamená, že dotyčná země je demokratičtější, říká politolog a předseda Mladých konzervativců Petr Sokol, který se specializuje na problematiku volebních systémů.

* Jak hodnotíte fakt, že Rakousko snížilo volební právo na šestnáct let?

Považuji to za další projev celoevropského trendu snižovat věkovou hranici pod 18 let, což se objevuje zejména v německy mluvících zemích. Jako první k tomu přistoupilo už v roce 1995 Dolní Sasko. Potom je napodobily další spolkové země v Německu, Rakousku a kanton Glarus ve Švýcarsku. Rakousko se ale stalo první evropskou zemí, kde se bude od 16 let volit i v parlamentních volbách. Zatím neexistuje mnoho studií na téma, kolik nových voličů reformy přinesly. Vzhledem k nižší volební aktivitě mladých lidí převažuje názor, že tyto reformy na konečný výsledek velký vliv nemají.

* Je možné nyní považovat Rakousko za demokratičtější stát?

Ne. Podíváme-li se na země, které už mají volební hranici šestnáct nebo sedmnáct let, najdeme zde Severní Koreu, Nikaraguu, Východní Timor, Kubu. Těm určitě nižší volební věk více demokracie nepřinesl.

* Z jakých důvodů se v demokraciích snižuje volební věk?

Začalo to po druhé světové válce, kdy klesl z 21 na 18 let. Mimochodem, mezi prvními tuto změnu provedla třetí československá republika. Nyní nastává další vlna, kdy se možná dočkáme podobné změny jako v Rakousku. Důvodem bude prostý fakt, že příklady táhnou. Jako raritu bych připomněl státy, které mají opačnou - horní věkovou hranici. Za příklad může sloužit Vatikán, kde se volby hlavy státu a církve mohou účastnit pouze kardinálové mladší 80 let. Podobně v Brazílii občané starší 70 let již nemusí volit, i když samozřejmě mohou.

* Co říkáte praxi v některých zemích, kde je volební účast povinná?

Na to se musí pohlížet v souvislosti s tradicemi jednotlivých států. Její zavádění v zemích, kde dosud nefungovala, nemá význam. Naopak v zemích, kde se zažila, bych ji nerušil, přestože existují úvahy, že volební povinnost vede občany mnohdy k „nezodpovědné“ volbě. Ti, kteří by raději zůstali doma, ale volit kvůli povinnosti nakonec jdou, mohou častěji volit antisystémové a radikální strany, protože jsou politikou znechuceni. Naopak zastánci volební povinnosti rádi říkají, že demokratické rozhodování má s vyšší účastí i vyšší legitimitu.

* Kde tato povinnost existuje?

Přibližně ve třiceti státech světa a asi dvě desítky z nich volební povinnost skutečně vynucují. Klasickým příkladem je Belgie, kde byla povinnost zavedena, aby garantovala, že nepřijde volit třeba více Valonů a méně Vlámů, což by hypoteticky mohlo destabilizovat společný stát. Belgie navíc představuje příklad země, kde je účast vymáhána pokutou a hrozbou ztráty občanských práv. V Evropě mají povinnost také v Řecku, v Lucembursku a na Kypru. Bez vynucování existuje volební povinnost i v Itálii.

* Jaká je perspektiva jiných technik hlasování než klasických lístků?

V mnoha zemích se vedou diskuse o zavádění elektronického hlasování. Pod tímto pojmem se rozumí instalace sčítacích strojů a počítačů do volebních místností. Volič i tam musí přijít do místnosti a odvolit. Stroje uleví jen volebním komisím při sčítání a jsou také považovány za nástroj k omezení podvodů. Tato praxe se skutečně v demokratických zemích stále více rozmáhá.

* Kde například?

V Irsku probíhá diskuse, zda již vyzkoušené elektronické hlasování, rozšířit na celou zemi. Odpůrci argumentují, že by to znamenalo konec dvoudenního ručního sčítání hlasů v centru každého z volebních obvodů. Tuto zvyklost považují Irové za svůj „festival demokracie“. Elektronické hlasování se již i v národních volbách zkoušelo například v Austrálii, Nizozemsku, Německu a před čtrnácti dny v Belgii, kde počítače dost zlobily a zdržely na některých místech volby o několik hodin.

* A co hlasování přes internet?

To poprvé použili při parlamentních volbách letos v Estonsku. Občané se mohli zaregistrovat, dostat speciální čtečku a volit přes počítač. Specialitou této úpravy byla možnost hlas během intervalu vymezeného pro internetovou volbu měnit. Mělo se tím zabránit možnosti volby pod nátlakem, třeba v rodinném prostředí či v práci. Možnost volit přes internet využilo v Estonsku jen třicet tisíc voličů. Kromě Estonska se internetové volby použily v dalších státech v místních a regionálních volbách. Posledním trendem je rozšiřování možnosti volit korespondenčně nebo v předstihu. I tato metoda se ve světě stále šíří, demokratické státy chtějí čelit klesající volební účasti. Snaží se proto vycházet lidem vstříc a výkon volebního práva jim všemožně usnadňovat.

* Bude se v budoucnu volit i pomocí mobilních SMS?

Asi ano, ale příliš rychle to nepůjde. Lidé sice svěřili všechny své peníze bankám a vesele používají platební karty, ale s odevzdáním svých volebních hlasů spíše váhají. Je to však možná dobrá zpráva, protože říká, že lidem více záleží na volebním hlasu než na jejich bankovních účtech.

Původní text najdete [zde](#).

29.06.2007

www.mfdnes.cz